

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีผู้ดำรงตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่ง

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑.๖/๑๖๔๙๖ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ในคดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒/๒๕๕๕ โดยพิพากษาว่า นายจำรัส เวียงสงค์ ข้าราชการการเมือง ตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเมื่อได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามมาตรา ๒๖๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๓๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา ๑๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ จึงห้าม นายจำรัสฯ มีให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และให้นายจำรัสฯ พ้นจากตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งแต่งตั้งตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๕/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ กับให้ลงโทษจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท แต่ไม่ปรากฏว่านายจำรัสฯ เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน จึงให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีจึงขอหารือว่า ตามความในมาตรา ๒๖๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๓๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ จะถือว่านายจำรัสฯ พ้นจากตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งแต่งตั้งตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๕/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ เมื่อใด และจะกระทบกระเทือนกิจการที่นายจำรัสฯ ได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นหรือไม่อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ นายจำรัสฯ ยังคงมาปฏิบัติหน้าที่และได้รับประโยชน์ตอบแทนต่างๆ จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ และต่อมาในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๘๕/๒๕๕๕ เรื่อง ให้ข้าราชการการเมืองออกจากตำแหน่ง โดยมีคำสั่งให้นายจำรัสฯ ออกจากตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว เห็นว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๘๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ให้นายจำรัสฯ ออกจากตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ นายจำรัสฯ จึงต้องออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔

ส่วนประเด็นที่ว่า การพ้นจากตำแหน่งของนายจำรัสฯ มีผลต่อการดำเนินการต่างๆ ที่ได้กระทำไปในตำแหน่ง รวมถึงการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นหรือไม่ อย่างไร เห็นว่า เมื่อมาตรา ๑๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติรองรับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยให้การกระทำใดๆ ที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งไม่ถูกกระทบกระเทือน ดังนั้น โดยผลของบทบัญญัติดังกล่าว การกระทำใดๆ ที่นายจำรัสฯ กระทำไปในตำแหน่งหน้าที่จึงไม่ถูกกระทบกระเทือน สำหรับประเด็นการได้รับประโยชน์ตอบแทนนั้น เห็นว่า เมื่อนายจำรัสฯ ต้องออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว นายจำรัสฯ จึงไม่มีสถานะเป็นข้าราชการการเมืองนับแต่วันดังกล่าวและไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนใดจากทางราชการอีก การที่นายจำรัสฯ ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนใดๆ ไปจากทางราชการภายหลังจากนั้น จึงไม่มีมูลอันจะอ้างตามกฎหมายได้

(นายอัษฎพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๕๖

^๑ มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นนั้นไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่